

Reisverslag Ecuador

Inleefreis

Voorwoord

Ecuador, een der kleinste landen van Latijns-Amerika, maar daarom niet... Voor velen onder ons vrij onbekend, even onbekend als ons land is voor de ongeveer tien miljoen Ecuadoranen ginds, tot op de dag dat wij, en met "wij" bedoel ik negen BRS-clubleden onder de degelijke reisleiding van Wim Moens, er vijftien heerlijke dagen mochten vertoeven. En ik hoop, neen ik ben er vast van overtuigd dat voor jullie die dit reisverhaal (verslag, reportage...) lezen, wie of wat jullie ook moge wezen, dat straks op het einde van dit stukje, het ook een minder vreemd en onbekend land zal zijn.

Hoe het begon? Wel, goeie dingen dienen herhaald te worden en de eerste inleefreis dewelke plaatsvond van 5/9/2002 tot 19/9/2002 was zo fantastisch dat een herhaling niet kon uitblijven. Net als bij die eerste inleefreis werden ook nu voorafgaandelijk twee info-avonden (respectievelijk op 22/10/2003 en op 5/5/2004) georganiseerd in de kantoren van Cera-Leuven, met getuigenissen en allerlei praktische tips. Zodoende waren we degelijk voorbereid.

Het werd geen gewone, zeker geen doodgewone verre exotische reis, maar een echte inleef-reis, dicht bij de gewone, doodgewone mensen van ginds. Het werd een heerlijke levenservaring met een educatief en sensibiliserend effect naar ontwikkelingssamenwerking en organisatie van de wereldeconomie toe, zowel voor de gastheren/vrouwen-coöperanten in Ecuador als voor de deelnemers zelf. En daaraan gekoppeld in een tweede fase de overbrenging van die ervaring aan alle BRS-clubleden en elkeen met belangstelling in de derde wereldproblematiek. Het doel van de reis "de levenskwaliteit in de derde wereld bevorderen door coöperatief bankieren en investeren" werd op een unieke warm-intense wijze gerealiseerd. Deze reis die naast de projectbezoeken ook een deel cultuur en toerisme omvatte zal ons, als individu en als groep steeds bijblijven.

Lees dus maar beste lezer en deel met ons het enthousiasme en de vreugde om dat stukje verre wereld waar doodgewone mannen, vrouwen, kinderen, net als hier trachten gelukkig te zijn en hun talenten inzetten om "vooruit te komen".

Dag 1: donderdag 01/07/2004, heenreis

Plaats en tijdstip van het gebeuren: de immense vertrekhal van de luchthaven te Zaventem, de infobalie van het organiserende reisagentschap Omnia, acht uur in de morgen. De deelnemers vallen als de duiven en

troepen, voorzien van pak en zak gezellig samen. Daar zij zowat overal in dit land hun nestje bouwden, hebben sommigen reeds een verre tocht achter de rug. Anderen wonen wat dichterbij, komen met trein of worden door familieleden gebracht. Het is even een herhalings-en/of kennismakingsles. Maar direct is elkeen geslaagd.

We vliegen met Continental Airlines (een Boeing 767) en doen eerst Newark aan, je weet wel die stad van 11/9. Dus extra strenge controle met zelfs een individueel vragenuurtje over de eigen bagage, schoenen uit en lijfonderzoek. Ook Bogota doen we aan om dan te landen in Quito, 21u 58 local time. We zijn dan ongeveer 24 u wakker... Het is aangenaam warm als we buiten aan het drukke luchthaven gebouw één groot gezamenlijk busje aan de haak slaan en met de ganse bende, en de ene valies al groter dan de andere naar onze eerste bestemming worden gevlogen. Inderdaad gevlogen, want als u denkt dat vliegen gevaarlijk is, wel zo'n snelle rit doorheen rode of ja zelfs doorheen groene lichten, over dubbele witte strepen is ook niet van risico gespeend.

De eerste twee nachten brengen we door in het Vlaams Internationaal Centrum (VIC). We worden onmiddellijk gastvrij ontvangen door een... prachtige kast met een ganse reeks prachtig uitgestalde Belgische bieren. Elkeen is moe, daarom snel en efficiënt de kamers verdeeld: het echtpaar, de vader en de zoon, de twee dames samen en dan nog een kamer voor de vier overblijvende heren. Tot morgen 8u30.

Dag 2: vrijdag 02/07/2004, eerste projectbezoek

Sleep de ene al beter dan de andere, opgewekt verschijnen ze allen aan de overvloedig gedekte gezamenlijke ontbijttafel. Het werk van Esther De Groot. Deze lieve, jonge vrouw en bezige bij stelt zichzelf voor, haar werk, haar levensdroom, haar tweejarige peuter. Na eerst vijf jaar als projectcoördinator voor de inheemse gemeenschap in Guamote te hebben gewerkt, leidt ze nu sinds twee jaar dit Vlaams Gastenhuis. Zij wil het verder uitbouwen tot een contactcentrum voor de Vlamingen in Ecuador. Ook de toeristen zijn er welkom. De opbrengst is ten voordele van Inti Sisa, een educatief project in Riobamba dat workshops organiseert ten behoeve van de inlandse bevolking. We zullen het op onze inleefreis bezoeken en er ook tweemaal overnachten.

Ondertussen maken we ook eventjes kennis met de andere gasten in het huis en stelt Louise zich voor. Zij is Nederlandse en is sinds drie maand als coöperante en projectbegeleidster werkzaam voor de Belgische ngo Trias in Riobamba. Zij zal onze actieve gidse zijn bij de bezoeken aan de verschillende projecten.

De wereld is klein geworden en meer mensen dan je vermoedt steunen op een of andere wijze allerhande ontwikkelingsinitiatieven of hebben vrienden of kennissen hier in Ecuador. Zo ook in onze groep. Er is iemand die ooit gastgezin was voor een Ecuadoraanse studente en deze hier wil ontmoeten. Er is iemand die geld meekreeg om hier aan het project SOS Kinderdorpen af te geven. Iemand kende via via de directrice van el Museo Banco Central en had een cadeautje en een brief bij. Dat leverde onze groep de leuke verrassing op van een exclusief privé-bezoek aan het museum op de

laatste maandag van de reis. Dank! En tenslotte was er zelfs iemand met een familielid dat met een meisje van Ambato, niet ver van Quito, was gehuwd en in haar gemeente was komen wonen.

Onze eerste stapjes worden gezet. Samen met Louise nemen we het plaatselijk openbaar vervoer en verkennen het drukke hart van Quito. Of je het wilt of niet, als “blanke” toerist val je op, hoe druk de mensenzee ook is. Zelfs de chauffeur van de trolleybus waarschuwt tot driemaal toe via zijn luidspreker de “extranjeros” voor gauwdieven. We letten dus op onze passen en onze spullen. Toch hebben we ons gedurende de ganse reis steeds veilig gevoeld en nooit bedreigd of wat ook. We kuieren wat rond op het met wuivende palmbomen omzoomde plein Plaza de la Independencia. Bezoeken mét uitstekende Engelstalige gids de kathedraal. Groeten het Palacio de Gobierno, het Palacio Municipal en wippen even het Aartsbisschoppelijke paleis binnen. Op het einde van de reis is een tweede bezoek aan deze toch wel interessante maar lawaaierige en drukke stad gepland.

Vijftien dagen lang zullen we een uitstekende groep vormen, lief en leed delen én...geld. De reisleader wordt ook tot bankdirecteur gepromoveerd (was dat al in een vroeger leven) en beheert onze gezamenlijk gespijste pot. A propos, ook dat deed hij uitstekend! Wij, op onze beurt profiteren er direct van en vleien ons, na nog een fikse wandeling tussen toeterende en auto's en stinkende uitlaatgassen, neer in een proper en gezellig restaurant met terras. Het plaatselijk bier en het gebottelde water uit de USA worden geproefd. Allerhande specialiteiten (opgevuld brood, empanadas) komen op tafel en ook bacteriologisch-veilige ijscrème. Toch moet er iets mis zijn geweest, want een dag later slaat de alom gevreesde reizigersziekte toe bij een onzer gezellen. Wellicht die grote berg sla die zij verorberde? Later zullen nog enkelen haar slechte voorbeeld volgen en allerhande moeilijkheden met, je weet wel, ondervinden. Maar moedig, zonder klagen deed elkeen verder mee.

Een pick-up (auto mét open laadbak) en een gewone auto komen ons midden in de stad oppikken. Zo rijden we, de enen de haren in de wind, de anderen puffend binnenin doorheen de ganse stad naar de zuiderlijke helling toe waar we ons eerste project “Terra Nueva” bezoeken. Veronica Albarracin, de directrice van de Coöperatie Maquita Cushunchic ontvangt ons samen met haar medewerkers in haar modern uitgerust kantoor. Met behulp van een power point presentatie en vertaling door Louise wordt het coöperatief bankieren, sparen en krediet verlenen toegelicht. Het wordt een heuse, maar leerrijke cursus bankieren, toch voor diegenen (ik bv.) die weinig kaas van economie hebben gegeten. We onthouden vooral dat dank zij deze wijze van bankieren het armere deel van de bevolking op een eerlijke, correcte en voor hen betaalbare wijze geld lenen kan (en sparen) en zo vooruitgang boeken in de door hen opgezette activiteiten. We kennen de theorie van de micro-financiering, maar hier zagen we met eigen ogen hoe het werkt, hoe het mensen helpt, kansen biedt om een inkomen te realiseren, uit de armoede te geraken, hoe zij zelf zo hun lot verbeteren kunnen. Bij ieder projectbezoek zullen we die les opnieuw leren, met name: geef mensen kansen, geef hen een duwtje in de rug door bv. wat eerlijk krediet te geven, geloof in mensen en zie velen zullen zichzelf verder helpen en hun bedrijf, hun leven laten open bloeien.

We worden uitgenodigd bij een klant van de bank. Het is een klein keramiekbedrijfje. Laat ons zeggen een, KMO-tje. Uit gemalen kalksteen en toevoegsels worden in elektrische ovens allerhande kleine beeldjes en figuurtjes gebakken. Na afkoeling worden ze dan, geduldig en kunstig door vrouwelijke kunsthanden met ragfijne penseeltjes beschilderd. De eigenaar is een echte industrieel, handelaar met oog voor het marktgebeuren. Zijn zaak draait goed en hij kan zelfs zes mensen tewerkstellen. Naast de voor ons herkenbare Maria beeldjes en allerlei snuisterijen maakt hij ook populaire stripfiguren die als warme broodjes (figuurlijk) van de hand gaan. Dank zij het verstrekte krediet kon hij deze zaak opstarten en verder uitbouwen. Anders onmogelijk. Zo vertelt hij ons enthousiast tijdens de rondleiding en al begrijpen we zijn Spaans niet 100% , we voelen dat ie het meent.

Louise leidt ons nog naar een tweede klant. Hier worden op een wanordelijke binnenkoer midden in de stad stenen gemalen, die dan samen met toegevoegde kalk dienen om keramieken voorwerpen en tegels te bakken. Een oude automotor met aftak-as en uitlaat doet dienst als krachtbron voor het laten draaien van een soort breekmolen. Spreken wij in onze hoogtechnologische samenleving van creativiteit en uitvinderstalent, wél hier vind je dit! Het zal mij nog dikwijls treffen hoe zij met wat wij rommel en onbruikbaar vinden, zij toch steeds opnieuw in staat zijn dingen in elkaar te knutselen en te laten werken.

Met de grandioze pick-up, (zalig) keren we terug naar het VIC. Even tijd om te internetten in het nabij gelegen internetcafé. Contact met het thuisfront, alles prima in beide richtingen. Dan een romantische wandeltocht naar de uitgangsbuurt waar we avondmalen in een restaurant uitgebaat door een Antwerpse dame. Weer een stukje thuis in dit verre land.

Dag 3: zaterdag 03/07/2004, Guano

Na opnieuw een lekker ontbijt, vertrekken we naar Riobamba. Het is maar een voorlopig afscheid van Esther want op het einde van onze inleefreis keren we voor de laatste twee nachten hier terug. We mogen zelfs een deel van onze bagage hier achterlaten tot bij onze terugkeer. Met een taxibusje, volgeladen met onze groep en de resten van onze bagage rijden we naar het busstation Terminal Temestre.

Daar start onze vier uur durende tocht naar Riobamba. Het is een drukte, gewoel en gejoel van jewelste. Als echte marktkramers roepen en zingen de vele verkopers in hun kleine hokjes de namen van de busbestemmingen. Riobamba, Riobamaba, het klinkt als een vurige Zuid-Amerikaanse salsa. Het is een comfortabele bus en een belevenis op zich. De gewone valiezen worden gewoon zoals bij ons onderaan in de bus gelegd, maar al het overige, levende dieren of levenloze dingen, alles gaat mee bovenop het dak van de bus. Zelfs een klein zwart biggetje wordt naar boven getroond. En tweede biggetje mag, veilig binnen in een zak, de busreis tussen de benen van zijn eigenaar (een jongetje van zes-zeven jaar) mee beleven. Ondertussen wordt er duchtig handel gedreven, stormen verkopers in alle maten (kinderen, mannen, vrouwen) de bus op en prijzen spijs en drank aan. Kleine jongentjes klauteren gezwind de bus op en af en sjouwen the package op en neer.

Geen seconde verveling: luide muziek, welbespraakte verkoopster die gedurende meer dan een uur een redevoering geeft over haar potjes zalf (wondermiddel tegen alles), het landschap met vulkanen, voorbij suizende dorpjes en drukke stadjes met enorme standbeelden op hun centrale plein. Daar het hotel in Riobamba een eindje van de bushalte is, gaan enkel de dappersten der Galliërs te voet. De rest + bagage per taxi. Het hotel ligt op het centrale marktplein en is in een prachtige koloniale stijl ingericht. Hoofdthema van de binnenhuisdecoratie : de trein en het station van Riobamba. De kamers hebben geen nummers maar stationsnamen. Niet gemakkelijk maar wel grappig. Het noemt niet voor niks "Hotel La Estacion".

In sneltempo worden de kamers verdeeld en gaan we als hongerige wolfjes op zoek naar eten, maar dan wel in de stad. We vinden uiteindelijk een pizzeria en bestellen met grote moed datgene dat ze nog in voorraad hebben, niet wat uitgebreid op het uithangbord staat. De tafels worden bij elkaar geschoven en dan wachten maar. Inderdaad wachten want de pizza-oven moet nog aangestoken (met krantenpapier) en de deeg moet nog gemaakt. Verser kan niet.

Germania, een kleine lieve plaatselijke coöperante komt eraan om ons te begeleiden naar Guano. We nemen de plaatselijke lijnbus en bezoeken dit om zijn leder- en tapijtnijverheid gekend stadje. Leerden we al bankieren, keramiek bakken en beschilderen, stenen malen, dan volgt nu een opleiding van koeienhuid tot show met lederen vest en handtas. Ook dit heuse lederbedrijf is dank zij de hulp van de kredietverlening uitgegroeid tot een model werkplaats. In de bijhorende winkel wordt heel wat gepast, (vooral dan de dames, natuurlijk) en gekocht. Mooi, kwaliteitsvol en niet duur.

Bewonderend lopen we langs de vele tapijtwinkels. Dank zij Louise en Germania worden we uitgenodigd door moeder en kleine dochter op een demonstratie van tapijtknoop kunst. Ikzelf heb de euvele moed om een tapijt te bestellen. Hopelijk is het tijdig klaar om op het einde van de reis mee te kunnen nemen. We kuieren nog wat rond op de gezellige pleintjes, kopen wat koeken gevuld met honingbrij in een klein bakkerijtje, kopen snel een paar schoenen en nemen opnieuw de lijnbus. De bussen zijn een attractie op zich. Kleurrijk beschilderd en voorzien van allerlei namen verwijzend naar een belangrijke gebeurtenis of voorzien van slogans vol goede voornemens en heilwensen. Deze noemt "20 de diciembre", is al bij al comfortabel maar wel wat klein voor enkele "reuzen" uit onze groep. De inheemse bevolking heeft inderdaad zijn hoofd minder hoog in de wolken dan wij.

Na de briefing door onze reisvoorzitter worden we uitgenodigd op een lekker en gezellig etentje in de stad. Jawel, door de directeur van Fundaciòn Marco, himself. We genieten van spijs en drank, Sangria, gegrild vlees en van alles en nog wat in overvloed. Maar voornamelijk het gezelschap en de leerrijke uitleg over de werking van Fundaciòn Marco en hun samenwerking met Accion Rural, de spaar- en kredietverleningsmaatschappij, de Coöperativa de Ahorro y Crédito geeft ons een aangenaam gevoel. Zo leren we nogmaals dat naast het financiële aspect, ook de technische ondersteuning en adviesverlening voor een betere werking van de landbouw- en andere bedrijven tot hun opdrachten behoort en zeker even belangrijk is. In het warme maanlicht en de vrolijke stadslichtjes wandelt de ganse groep gezellig naar huis.

Dag 4: zondag 04/07/2004, Licto, Chambo, Riobamba

Het tegen 7 uur bestelde ontbijt is niet klaar. Dus tijd zat om wat te babbelen en te overleggen of we het fruitsap al of niet zullen drinken, want ja er zijn mensen met problemen. Maar alles valt in de plooi en na het dagelijkse roerei vertrekken we met twee pick-ups naar een ander kantoor van Acción Rural, nu in Licto. De ontvangst is hartelijk en de plaatselijke medewerker licht de werking toe. Denise, een Nederlandse coöperante die onze gidse is vertaalt.

Het is razend interessant en onze groep is niet te stuiten in het stellen van vragen. Er zijn zeven kantoren in dit landbouwgebied. De kredietverstrekkingen zijn voor het aankopen van allerlei benodigdheden voor de kleine boerderijtjes: zaai- en plantgoed, vee, werktuigen. Dit kantoor bedient 28 gemeenschappen en heeft 512 actieve klanten. Een gemeenschap is een onderdeel van de totale bevolkingsgroep, een soort comunidad, een groepering van 500 tot 1000 families. Het personeel bestaat uit één enkele secretaresse/loketbediende en twee agenten. Deze analyseren de kredietaanvragen en gaan ook ter plaatse bij de landbouwers en verlenen tevens technisch advies. De landbouwbedrijven (ongeveer 1 ha per familie) worden hoofdzakelijk gerund door de vrouwen en de (kleine) kinderen. Daar de inkomsten te laag zijn om de vele monden te voeden zijn de mannen noodgedwongen uit werken te gaan in de stad. Geen rooskleurige situatie voorwaar. Een goed familiaal gezinsleven is zo praktisch onmogelijk.

De terugbetalingstermijn van het krediet is functie van de tijd waarop er inkomsten kunnen gegenereerd worden. Voor melk en veeteelt is dit maandelijks, voor de verbouwing van broccoli, uien, groenten is dit na 3 maand, voor de maïsteelt 5 maand, voor de aan/verkoop van dieren 8 maand.

Het is zondag en marktdag in Licto. De klanten komen langs hetzij om krediet op te nemen, hetzij voor de afbetalingen. Een tocht van meestal 1 tot 2 uur ver, te voet met hun dieren, de vruchten van het veld. Daarnaast dragen bijna alle vrouwen en meisjes, ja zelfs piepkleine meisjes meestal nog op hun rug een in kleurrijke doeken gewikkelde baby. Wij wekken heel wat belangstelling. Er is niet alle dagen “hoog” bezoek. Vriendelijk, hartelijk en soms wat verlegen lachen ze ons toe. Geeft een aangenaam gevoel. Heel wat anders dan in de drukke toeristische centra of gewoon bij ons waar mensen raar zouden opkijken indien je plots zo vriendelijk zou zijn.

We bezoeken de markt. Een bijna onbeschrijfelijke gezellige, kleurrijke bedoening. Met varkens, groenten, fruit, kledij, schoolgerief, zeep... De kraampjes met vers gesneden vlees doen ons even nadenken over hygiënenormen en de slagersstiel. Er wordt zelfs ter plaatse en schaap geslacht. We bezoeken enkele marktkramers-klanten. Dank zij de degelijke en eerlijke werking van Accion Rural zijn zij in staat een eigen kraampje met koopwaar te organiseren en zo een inkomen te verwerven.

Het is een zonnige warme dag en het slenteren op deze hoogte maakt ons moe. Tijd voor een “verfrissend” bad in de vulkanische warmwaterbronnen van 35 °C verderop in de bergen. Het is dé attractie van de inlandse bevolking. Slechts twee moedigen onder ons nemen een duik in

het toch relatief klein en ondiep openluchtbadje. De kijkers genieten mee van het ganse spektakel van, gelijk overal, joelende kinderen én volwassenen.

Doorheen een landschap gekleurd door steenbakkerijen rijden we naar een verzorgd, modern uitgerust recreatiedomein met heuse vergaderzalen en alle faciliteiten. Voorwaar een Congrescentrum zijn naam waardig. We eten in openlucht en genieten van de schoonheid van de natuur en het werk van de vele handen die dit domein omtoverden tot een heus aangelegd en uitgebouwd park. Dit troost ons wat, want al bij al duurde het twee - drie uur vooraleer de mais en de vele lekkere toebehoren op ons bord geraakten.

Terug in het hotel volgt een snelle briefing met het programma van de volgende dag en een even snelle lunch in het hotel zelf. Eigenlijk werd alles bijna in één ruk opgediend. Het hoofdgerecht was nog niet binnen of de ijscrème dessert stond al te smelten. Het was ook een piepjong meisje en dito jongen, kinderen nog bijna, die alles dienden te beredderen. De baas was er kennelijk niet.

Och ja, niet getreurd, het was een mooie dag en morgen de beklimming van de Chimborazo! Maar eerst maken we nog een groepswandeling doorheen het aangename stadje Riobamba. Dank zij, zoals dat genoemd wordt, de deskundige uitleg van Louise werden de vele gebouwen en bezienswaardigheden nóg aangenamer. Voor een gedetailleerde beschrijving hiervan verwijs ik graag naar de uitgebreide toeristische informatie terzake. Er wordt gefilmd, gefotografeerd en gedagboekt dat het een lieve lust is. Zoveel mooie dingen en lieve kleurrijke mensen vragen om vereeuwigd te worden als herinnering voor onszelf, later, voor vrienden en familie opdat zij zo allemaal onze ervaring een beetje zouden kunnen delen.

Dag 5: maandag 05/07/2004, de beklimming van de Chimborazo

Valiezenafspraak met ontbijt om 7 u30. Naast het klassieke roerei is er ook warme banaan en sap van de boomtomaat. Hier groeien de tomaten aan een heuse boom ipv aan een slappe groene rank. Dan snel naar het postkantoor want enkelen willen/moeten dringend postkaarten versturen. Is niet zo evident. Eerst postkaarten vinden. Zijn bijna uitsluitend in de nabijheid van het postkantoor te koop. Dan postzegels. Enkel in... Dan brievenbus vinden. Bestaat niet. Enkel in... De aankoop van de kaarten is gelukt. Postzegels en brievenbus zal pas in Quito kunnen. Het postkantoor zelf opent pas om 9 uur en we willen snel aan ons avontuur bergbeklimmen beginnen.

Met een magnifiek geel busje vertrekken we naar de machtige Chimborazo. Het is helder weer en de berg lacht ons al uitdagend toe. We stijgen behoorlijk snel. Riobamba ligt op 800 m hoogte. Op 3750 m houden we onze eerste fotostop. Dat er prachtige foto's worden geschoten hoef ik niet te vertellen. De Chimborazo is gelegen in een door het Ministerio del Ambiente beschermd natuurpark. Daarom mogen we pas het domein binnen nadat twee verkleumde dik ingeduffelde parkwachters, zittend in een oude beroeste container die dienst doet als kantoor, ons een toegangsticket verkocht hebben.

De beklimming vergt veel van diegenen die het wagen. En inderdaad de ene heeft een betere fysieke conditie en veel meer adem dan de andere. Elkeen waagt het op zijn eigen tempo. Willens nillens. Behalve twee (ziek) slaagt elkeen erin de klim vanaf 4800 m tot op 5000 m, van bij de eerste tot bij de tweede refugio (Edward Whymper-rustplaats) dus te realiseren. We delen de fierheid van de Ecuadoraanse overheid als we op een bordje lezen dat de Chimborazo de hoogste berg ter wereld is...6310 m. Geloof je het niet? Wel, ze rekenen vanaf het middelpunt van de aarde. Daar de werelddol geen perfecte bol is maar wat afgeplat kan het dus kloppen. De voorzienigheid in de vorm van de lieve gidsen Denise en Germania biedt ons als beloning een zoete warme thee aan. Lekker én kracht- en adembrengend. Is nodig want de hoogtezon brandt en de lucht is ijl.

Enkele moedige mannen onder ons klimmen nog verder naar omhoog tot 5400 m. Ze slagen erin midden op de evenaar in de sneeuw te stoeien als fiere blijde kinderen, tot spijt van wie niet mee kon. Ze raken een verwoed filmer-reisgenoot even kwijt. De angst slaat ons om het hart. Het wordt koud, de wolken komen aangedreven en vanaf 500 m is het verboden zonder gids op stap te gaan. Gelukkig wordt ie heelhuds teruggevonden. Was doodgemoederd blijven filmen, in de ban geslagen door zoveel schoonheid.

Na deze heerlijke belevenis, en must eigenlijk voor wie Ecuador bezoekt, dalen we af naar Casa Condor op 3800 m. Dit is een soort modelboerderij, een onderwijsproject, een Centro de Education, een Proyecto Eco-Touristico midden in het Andesgebied, aan de voet van de machtige Chimborazo. Hij of is het zij (de bergen hebben een naam, een geslacht en spelen een rol in talloze Indiaanse verhalen) kijkt al eeuwen toe op het harde bestaan van de mensen hier beneden in het onvruchtbare koude rotsachtige gebied. Dat het leven zwaar is ondervinden we direct aan ons eigen vege lijf. De ganse Indígena- gemeenschap is druk aan het werk met de opbouw van een schooltje, een verblijfscentrum voor ecologische toeristen. Het is een soort gemeenschapswerk, Minga genoemd. Dit gemeenschapswerk vormt de basis van hun samenleving. Elkeen helpt elkeen; soms wel wat gedwongen maar in ieder geval minder individualistisch dan in onze Westerse samenleving.

De grond vóór het gebouw (+/- 150 m²) moet 40-50 cm worden uitgegraven voor de aanleg van een pleintje. Hoe? Een groep van 20-30 vrouwen gehuld in kleurrijke bloezen en wijde lange rokken, meestal mét baby op de rug kappen dat het een lust is (voor wie?) met een speciale hakbijl de pikzwarte aarde los om deze daarna een 200-tal meter verder in een diepe open gleuf te storten. Transport? Wel je neemt een jute (stoffen) zak, scheurt hem in twee en je hebt een draagvlak van een halve vierkante meter. Eén iemand (een vrouw) schept de opengesperde zak vol grond en twee andere vrouwen brengen het naar de plaats van bestemming. Zo uren aan een stuk in een verzengende hitte en op 4000 m hoogte. En toch zagen we zelden zoveel lachende gezichten en bleef het een gezellige bedoening. Teamwork eerste klas, groepsdynamiek, zo maar zonder onze dure managementswoorden. En de mannen? Ook zij werkten goed mee. Maar dan wel rijdend met die éne kruiwagen die er was of deden meer geschoolde arbeid zoals werken met schietlood, metseltraweel, slijpschijf, stellingbouw. En de kinderen? Wel die liepen rond, hangend aan moeders rokken of elkaar

dragend, spelend in de zwarte grond. Lief en mooi al waren ze bijna even zwart als de grond onder hen.

Het enthousiasme van deze mensen en vooral het zien van de zware primitieve arbeidsomstandigheden beroerde ons. We konden het niet verdragen om hier als luie luxe toerist gewoon te staan kijken. Even hebben we zelf grond gehakt en vervoerd. Wees zeker het was corvee! Vooral onze mannelijke reizigers oogsten lof en bewondering van de vele vrouwen omdat zij zich letterlijk verlaagden tot op de grond en het werk der vrouwen deden.

We werden beloond met een interessante uiteenzetting over het doel en de realisatie van dit project: onderwijs, vorming, verbetering landbouwtechnieken, uitbouw toeristische infrastructuur door en met de plaatselijke gemeenschap en ten bate van henzelf. Enkel op die wijze wordt de vlucht naar de stad verhinderd. Want ook in de stad is het voor de Indiaanse bevolkingsgroep evenmin evident om een job te vinden en een toekomst op te bouwen. We krijgen nog het voorrecht van de woning van een der medewerkers te bezoeken. Het is méér, of liever nog minder dan de primitiefste woning in Bokrijk. En dan te weten dat er enkele kilometers verder een wereld bestaat vergelijkbaar met de onze, met alles er op en er aan.

In het goed ingerichte centrum worden we vergast op een uitgebreid maal. Na een bezoek aan de compleet nieuw gebouwde slaapkamers wensen hen nog veel succes met hun project. Laat de milieubewuste en mensvriendelijke toeristen maar komen!

We nestelen ons opnieuw in ons busje voor een lange lange reis naar Cumandá, gelegen op 800m. En te bedenken dat het hoogste punt van België 694 m is en wij daar fier een vlag hebben gepland en het een belangrijke examenvraag is op school. Het betekent ook dat we zo maar efkens bijna 4000 of meer meter gaan dalen. De avond valt en het is al donker als we in een soort, neen een echt junglebos terecht komen. Tussen hoge bananenstruiken en dicht ondoordringbaar gebladerte gaat de tocht verder. Als dit geen avontuur wordt! Het is zwoel en drukkend warm. Weet de chauffeur wel echt zijn weg? Geen kat of enig ander teken van leven in de verste verte te bespeuren. Stel u voor...moederziel alleen (als groep) overnachten in het oerwoud, zonder eten, drinken, slaapcomfort. We moeten zelfs over een oud, gammel houten spoorwegbruggetje met daaronder heel diep een woest kolkende rivier. Ja, lieve lezer zo eentje zoals alleen in films bestaat. Dan plots een huisje met licht. Is dan pot vol koffie nog ons hotel ook. Hosteria Ecoturistica Luis Antonio.

Het is stikgedonker, dus zien we niet veel van de omgeving. Binnenin is het ruim en mooi, met een aparte bar midden een overweldigende plantentuin, eetzaal, openluchtzwembad en vele kamers. Onvoorstelbaar zo midden in de jungle. We zijn de enige gasten. Briefing, avondmaal, nog wat nakaarten, letterlijk en figuurlijk en het bed in.

Dag 6: dinsdag 06/07/2004, Cumandá, Suncamal

De vroege vogels worden gewekt door vroeg zingende vogels en een heerlijke ruikende natuur. Een wandeling voor dag en dauw tussen duizend wild bloeiende exotische bloemen en weelderig groen, langs een heftig

stromende bergrivier kan niet uitblijven. Zo moet het aards paradijs zijn geweest. Ik ontdek het angstaanjagende bruggetje van gisterenavond. Valt bij heldere dag best mee. Trouwens in het aards paradijs gebeuren geen ongelukken.

Na het ontbijt is het wachten op de buschauffeur die ons komt oppikken om samen met Louise in Suncamal een rietsuikerverwerkerij te bezoeken. Uur onbekend. De man diende na de helse rit van gisterenavond laat nog terug naar Riobamba en vandaag natuurlijk weer naar hier. Onvoorstelbaar en onverantwoord volgens onze begrippen. Hoe kan hij het aan? We willen bellen, maar de enige telefoon die er is, is defect en de GSM-telefoonkaart is op. Zit dan in het aards paradijs, ver weg van de wereld.

Maar zie, is het leven niet mooi en vol verrassingen? Voor de deur lopen twee ijzeren sporen. Een trein? Een jongen uit het enige huis dat de buurt rijk is toont me een spoorwegwagonnetje, d.w.z. een grote plank met vier ijzeren wielen eronder. Hij sleurt het zware gevaarte met alle macht op de twee sporen, haalt een paardje van stal en maakt me diets dat hij en het paard het vier km verder zullen trekken tot aan een prachtige waterval, waarna de ganse groep erop mag en het wagonnetje op eigen kracht weerom komt gerold. Zouden we durven? Is wat anders dan in een geklimatiseerde hoog-technologische TGV te zitten.

Zo wandelen we ongeveer een uur lang, 5 km. ver, trouw de verwaarloosde, met gras en "onkruid" overgroeide sporen volgend, in de puurste en ongerepste natuur die ik ooit zag. Het paard met wagen, twee jonge "cowboys" en hun grote hond volgen. Onderweg moeten we drie keer over een brug. De rivier slingert zich alsmaar heen en weer onder de sporen. Brug? Enkele wankelende planken. Het paard steigert. Dus wordt het behulpzaam bergaf geleid, door de rivier door en aan de overkant weer de bergop tot aan de sporen om daar opnieuw het karretje verder te trekken. Dit is ECOTOERISME met hoofdletters. Of hoe gek toeristen (en wij ook) zijn om voor zo'n trein te betalen. "Gek" zijn doet geen zeer, is daarentegen leuk. De jongens zijn enorm behulpzaam en loodsen de vrijwilligers onder nog een andere spoorwegbrug door om hen zo naar een bruisende waterval toe doen te klauteren. De meest intense verfrissende douche die ik ooit nam! Na de klauterpartij (jezelf met touw naar boventrekken!) volgt de rit op het wagentje. Razende vaart tot...de rem breekt. Geen nood, met een sterk touw en dank zij handig gelegde knopen kunnen we weer verder naar beneden. Dag aards paradijs.

Nu naar Suncamal. We worden verwelkomd door de verantwoordelijke van Acción Rural en onmiddellijk getrakteerd op een glaasje suikerriet. Zeg maar een straffe druppel van 40-50 °. We zijn immers uitgenodigd door de "Asociacion des Muyeres productivas de Suncamal". Hier wordt uit de suikerrietstengels ofwel suikerriet geproduceerd ofwel suikerrietalcohol gedistilleerd. Het ganse productieproces wordt gerund en beheerd door vrouwen. De mannen staan in voor het kappen van het riet. De directrice spreekt ons toe. Het wordt een warm pleidooi voor een betere toekomst voor hun kinderen. We hebben, laat ons eerlijk zijn geluk want het is de likeurstokerij die we mogen bezoeken.

Een zware dieselmotor voorzien van een 15 meter lange drijfriem smeekt om hulp van mensenhanden om op snelheid te kunnen komen. Dan

pas kan het enorm puffend donderend gevaarte de 3-4 meter lange rietstengels tussen zijn zware pletwalsen tot stof en sap malen. Een grijs groen troebel goedje wordt er uitgeperst en wordt via een uitgeholde boomstam, die dienst doet als goot opgevangen. We krijgen vers van de pers een glaasje aangeboden. Smaakt wel lekkerder dan dat het er uit ziet. Geen angst lieve collega's, op die korte tijd kunnen de kiemen zich niet ontwikkelen. Vooral de scheikundige ingenieurs onder ons kijken zich de ogen uit op de distilleerkolom die onder een afdakje, in volle grond staat opgesteld. In een stenen oven staat een gasbrander van katoen te geven. Wat een bric-a brac van allerhande materialen en aan elkaar bevestigde leidingen, koelbakken, aan en afvoerbuizen, maar het werkt! Het eindproduct wordt ons fier aangeboden. Lekker, maar straf mijn jongens!

Tijd voor een wandeling tussen de bananenbomen en tussen de metershoge rietstengels. Een man zwierend en kappend met een levensgevaarlijk manchete-mes baant zich een weg vrij voor ons. Riet wordt nooit allemaal tegelijk gerooid en er bestaan verschillende wijzen om stukken afgehakte stengel opnieuw te planten en zo een nieuwe plant te verkrijgen. Ook een struik zoete zwarte aardappelen wordt gerooid en aan ons getoond. Nog een demonstratie. Met een reuze machetemes worden de rietstengels gevild en de zo ontstane blanke stam wordt in stukken gehakt. We krijgen elk een likstok. Lekker zoet en verfrissend in de hete hitte. Elke dag leren we zo nieuwe totaal onbekende dingen bij.

Om de hitte in het busje te ontvluchten en ook omdat op de slechte wegen het busje te zwaar beladen is wandelen we een stukje hijgend en puffend te voet verder. We worden uitgenodigd om appelsienen te gaan plukken, zo maar ergens bij een der kennissen van Acción Rural. Lekker. Dank lieve onbekende mensen om het weinige zo te delen. Ik ben in mijn eigen regio nog nooit gevraagd om wat fruit te komen eten, zo maar.

We hebben de smaak van vers fruit te pakken en besluiten dat het middagmaal van BRS op dag zes in Ecuador zal bestaan uit elk twee koeken en wat coca of water gekocht in een winkeltje langs de weg, aangevuld met een grote ananas en twee meloenen (een soort meloen) gekocht aan een fruitstalletje. Dat alles rechtstaand langs de weg te verorberen. Wel, het was heerlijker, eerlijker, avontuurlijker en menselijker dan het slijkste diner.

Terug het busje in voor een lange rit (vier uur ongeveer) naar het op 3056 m hoogte gelegen bergdorpje Guamote. Hoog in de bergen met slierten mist en een prachtige zonsondergang, genieten we met volle teugen van de prachtige natuur. Klimmen en dalen ook. Dank zij de hoogtemeter van een van onze medereizigers kunnen we de hoogte goed volgen. We zaten zowat al overal, op 5000 m, dan gedaald tot 800 m en nu weer naar boven naar 3500 m. Het is al donker als we even stoppen aan het Coliseo Municipal in Alausi en het verlichte beeld van Petrus hoog op de berg bewonderen. Snel wat de benen strekken, de prachtige sterrenhemel bewonderen en weer verder. Ons geel comfortabel busje draagt de naam van "Apostel Santiago". We kunnen dus gerust zijn op onze tocht ondanks de, laat het ons zachtjes zeggen, wel bijzondere rijstijl van de chauffeur.

De volgende twee nachten zullen we in het Gastenhuis Inti Sisa in Guamote slapen. We worden hartelijk én Nederlands/Vlaams ontvangen door Karin Vennix, gastvrouw en Steven, bouwheer, twee

ontwikkelingshulpers/helpsters. Inti Sisa is een educatief centrum waarin Indígena's, Mestiezen, Vlaamse en Nederlandse ontwikkelingshulpers samen werken om de inheemse bevolking een degelijk basisonderwijs te verschaffen. Het sluit aan bij het kantonaal ontwikkelingsplan en levert door de uitbouw van degelijk onderwijs een bijdrage tot de waardigheid en het zelfbewustzijn van de plaatselijke mensen. De opleiding gebeurt enkel op donderdag en zondag. Dan is er markt en rijden er vrachtwagens vanuit de verre gemeenschappen(dorpjes) naar het grotere centrum dat Guamote is. Er zijn computerateliers, snit en naad, een kindertuin, huiswerkbegeleiding, atelier autochtone muziek, ludotheek. Het geheel is 100% afhankelijk van giften en daarom is ook de pijler toerisme uitgebouwd om inkomsten te verwerven. Toeristen zijn welkom. Kijk maar naar de website intisisa.org.

We slapen goed en rustig in de gezamenlijke kamers en smullen lekker van het ter plaatse klaar gemaakte avondeten. Gebraden varkensvlees (op zijn Amerikaans met been en al diepgevroren en gesneden), erwten en wortelen, gebakken puree en als dessert boomtomaat. Inderdaad ze kweken hier een speciale tomaat, groeiend aan bomen. Deze wordt voor alles gebruikt, van soep tot gelei en dessert. Lekker. Wijn, koffie, thee, koel water en bier. Het is hier inderdaad een gastenhuis, om u aangenaam gastvrij thuis te voelen, niet zo maar een onpersoonlijk hotel.

Dag 7: woensdag 07/07/2004, kaasprojecten

Het lekker en uitgebreid ontbijt begint om 7 u30 met vers braambessensap. Kaas is er ook. Moet bijna want het thema van de dag is nu "van koe tot kaas". Eerst nog even trachten te bellen naar het thuisfront en dan met wagen en pick-up naar het kantoor van Fundación Marco Municipio de Guamote.

Het is gelegen naast een andere instelling "Sindicato de Obreros Municipales de Guamote" . Een werknemersorganisatie dus. Dit wijst op structurele vooruitgang van de ganse gemeenschap. Opnieuw is de ontvangst hartelijk. De werking wordt toegelicht. Het zeer uitgestrekte gebied (op een 30-40 km wordt hier niet gekeken) omvat piepkleine gemeenschappen die elk een beetje melk produceren. Door de oprichting van coöperaties, consortia, is het mogelijk de melk te verzamelen en op meer centrale plaatsen meer en op meer rendabeler wijze kaas te bereiden. Dat is het eerste doel. Dan werken volgens een streng kwaliteitssysteem, een soort keurmerk te bekomen, de kwaliteit te verbeteren, te werken volgens gestandaardiseerde procedures, controles en werkinstructies. Niet evident als je weinig of niet geschoold bent. Kortom de IKZ-principes uit onze Westerse bedrijven. "Queso fresco de Guamote" moet een referentie op zich worden. Enkel op die wijze is een iet wat hoger inkomen mogelijk en kan een markt op de markt gecreëerd worden. Eens dat op punt staat kan worden gedacht aan diversificatie en zullen andere types kaas en ook yoghurt op de markt worden gebracht.

Door de boeren zelf de kaas te laten produceren en te verkopen wordt de tussenhandel uitgeschakeld. Plots moet ik denken aan al die grote onderhandelingsronden van IMF, GATT, WTO, landbouwsubsidie, quota en weet ik veel. Het wordt me iets duidelijker wat het betekent voedsel produceren voor en door mensen.

In het kantoor hangt, net als in onze moderne bedrijven een kwaliteitsverklaring te pronken: “Mission del Consorcio de Quessero de Guamote” Ook “10 reglas para tener actitud positiva”. Opleiding, scholing en een eerlijke betaalbare kredietverlening voor het opstarten en runnen van deze kleine landbouwbedrijfjes vormen de hefboomen om deze wereld op te tillen tot een menswaardiger en leefbaar niveau. Betaalbare kredietverlening is niet zo evident want laat ons zeggen dat de “rijke” banken en organisaties een te hoge rente vragen om betaalbaar te zijn voor deze armere bevolkingsgroep. Enkel door steun zoals van Acción Rural dat ook wordt gesteund door BRS, is een voor hen betaalbare kredietverlening mogelijk.

Derde doelstelling: de exit-strategie. De ontwikkelingshulpers/helpsters moeten zichzelf overbodig maken. De Indígena's zo opleiden dat ze het later zelf en alleen bolwerken.

Na de theorie de praktijk. We zullen in totaal drie kaasmakerijtjes bezoeken. Een jonge energieke Indígena-man toont ons fier zijn spiksplinter nieuwe installatie. Volledig in inox. Aangekocht op krediet. De melk wordt gepasteuriseerd op 65 °C, dan gekoeld, gefermenteerd en in vormen overgebracht om zo “queso fresco” te worden. Hij verwerkt dagelijks 130 l melk, gebracht door een 15-tal boeren uit de omgeving. Ook in de volgende woning worden we hartelijk ontvangen. De dame des huizes, de bedrijfsleidster, roert fier in haar grote ketel melk. De installatie is minder uitgebreid want het geld om de metalen kaasvormpjes aan te kopen ontbreekt. Toch wordt ook hier stap voor stap geïnvesteerd. Van KMO's en ondernemers/ondernemsters gesproken!

Het laatste bedrijfje ligt heel ver weg, hoog in de bergen, zo ergens in niemandsland. De reizigers die (waaronder schrijfster dezes) open en bloot (nu ja, muts en sjaal en windvest) gezeten zijn in de harde metalen laadbak van de pick-up; in wind en zon, hebben een flinke stoflaag over zich en zijn na de rit van ongeveer twee uur duchtig geklutst en geradbraakt. Toch was het heerlijk in moeder's natuur. De meereizende Indígena's zongen zelfs vrolijke liedjes, speciaal voor ons, zo maar met het imposante Andes-gebergte als uniek decor en podium. Ook de reizigers binnenin de wagen werden ook op liedjes getrakteerd.

Midden in de verre onherbergzame bergen worden we weer op onthutsende wijze geconfronteerd met de uitersten van deze wereld. Op een steile helling, tussen hutten met daken van stro, kinderen met kinderen op hun rug, loslopende honden en zwarte biggetjes, schamele plantjes maïs. Dan binnenin de hut: elektriciteit, waterdistributie en een kraaknette kaasbereidingsinstallatie met alles er op en eraan. De bedrijfsleider, fier als een gieter vertelt over zijn werk en zijn toekomst. Hij is het die de vragen stelt en alles wil weten over onze landbouw en veeteelt in België. Hoe hem uitleggen dat wij geen 2 dollar per dag verdienen en bijna geen honderd meter ver kunnen rijden zonder een woning tegen te komen? Dat onze koeien 30 liter per dag geven en we subsidies krijgen om melk-en boterplassen af te bouwen, werken met quota's en onze kinderen denken dat melk uit de supermarkt komt?

We worden uitgenodigd op een middagmaal. Eigenlijk schamen we ons. Wij, een hoop schatrijke westerlingen komen hier zo maar eten. Onze begeleiders verzekeren ons dat deze gastvrije mensen echt wel zullen vergoed

worden. Het is als in het bijbelverhaal. Het eenvoudige simpele echte leven. Enkel het elementaire, essentiële. Gewoon zitten op de berghelling, alles natuur om je heen, verse forel uit de riviertjes eten en aardappelen van ter plaatse. Onze smaakpapillen gaan uitbundig te keer. Is nogal wat andere kost dan ons opgefokt synthetisch voedsel.

We blijven in de wondermooie natuur. Langs berg en dal, met schapen, koeien, maarden en ezels voor en naast ons op de weg, over goede en slechte bruggen (we moeten zelfs eens uitstappen omdat de draagkracht van de houten brugplanken als totaal onvoldoende wordt ingeschat), langs watervalletjes en breed stromende rivieren op meer dan 3300 m hoogte komen we terecht bij de prachtige Laguna's. Immens grote meren in blauw-groen, gevangen tussen groene bergen en helblauwe luchten net zoals in de prachtigste toeristenfolders. Laguna Negra en Laguna de Atillo. Een schoonheid ongeëvenaard.

En zoveel schoonheid vraagt om gedeeld en nagenoten te worden. We stoppen aan een piepklein cafeetje langs de weg. Er staan enkele Indígena's gezellig te babbelen pint in de hand. Wij volgen hun voorbeeld. Maar elk een fles is teveel, dus bekertjes gevraagd, maar zoveel hebben ze niet in voorraad. Dus om beurt. Wees gerust het smaakte lekker en oprecht, we voelden ons opgenomen in de gemeenschap der Ecuadoranen.

Om 17u 45 komen we aan in Guamote. Spijtig genoeg tijd om afscheid te nemen van Denise. Wim, voorzitter voor iets, zegt een oprecht dankwoord voor haar toffe begeleiding op de Chimborazo en bij de vele projecten. Voor haar en haar medewerkster Germania een geschenkje. Of course. We zullen Denise niet gauw vergeten en zeker haar positief stopwoordje niet: "valt best mee". En misschien tot weerziens in België.

Nog wat internetten in de lokalen van Inti Sisa. Er zijn ook heel wat Indígena's aan het computeren. Prima zo. Dan een lekker avondmaal in het gastenhuis, wat gezellig nafilosoferen over de gebeurtenissen van de dag en de laatste nacht in Guamote kan starten.

Dag 8: donderdag 08/07/2004, Guamote, Alausi

Na het ontbijt is het eerste "werk" de grootste inheemse markt van Ecuador, met name deze van Guamote bezoeken. Fantastisch. Een markt is sowieso al een actief gebeuren, maar dit is toch wel nec plus ultra. Vooral de dierenmarkt is kleurrijk en spektakel verzekerd. Varkens, biggetjes, schapen, koeien, kippen, hondjes, poesjes, cavia's. En de stalletjes met stukken en brokken vlees, met stoofpotten en tussenin de kleurrijke Indígena's met een wirwar aan kinderen die eten en sleuren en sjouwen en verkopen. Donderdag is immers de marktdag waar elkeen van heinde en verre naartoe trekt om zo voor een ganse week zijn inkopen te doen.

We vertrekken in groep, maar door de drukte, de verschillende interesses en de vele aankopen verliezen we elkaar wat uit het oog. Na verloop van tijd raakt elkeen weer samen en kan het vertellen der verschillende belevenissen beginnen en aldus wordt ook de nieuwsgierigheid van het zien van elkaar's leuke aankopen bevredigd.

Tijd om de werking van Inti Sisa wat nader onder de loep te nemen. Het computeratelier kennen we al. Gisterenavond hebben we er immers zelf

geinternet. De PC- en internetcursussen hebben heel veel succes. De kwaliteit van het hier gegeven onderwijs is zo hoog dat de middelbare school uit de omgeving hier haar lessen heeft uitbesteed. De opleidingen zijn officieel erkend en openen perspectieven op de arbeidsmarkt. Ook deze mensen springen mee op de trein van ontwikkeling en technologie en wensen opleiding voor hun bedrijfjes, als gemeenteambtenaar, als werknemer of zelfstandige... Net zoals bij ons is kennis van PC een bijna normale zaak geworden. Inti Sisa biedt tegen een zo laag mogelijke prijs de inheemse bevolking de kans om allerlei vormen van onderwijs te volgen. Dit kan enkel door hulp van vrijwilligers en door de ontvangst van giften gezien er geen enkele vorm van subsidie bestaat. Het gebouw, net als het gastenhuis is volledig gebouwd door vrijwilligers en de lokale mensen. Is tevens een vorm van beroepsscholing.

In hetzelfde gebouw is het atelier Snit en Naad gehuisvest. De inheemse vrouwen leren er op donderdag en zondag allerlei kleding, beddengoed, naaiartikelen vervaardigen, voor eigen familiaal gebruik en voor verkoop. Is niet zo vanzelfsprekend om de vele kinderen en eigen dieren achter te laten en ver van huis hier te komen cursus volgen. Donderdag is er markt in Guamote en op zondag is er markt in Alausí en Cajamba. Zodoende rijden er bussen en kan de les gecombineerd worden met inkopen. Daarom wordt ook enkel op die dagen les gegeven. Opleiding is belangrijk voor de realisatie van een stuk eigen economische onafhankelijkheid, voor het bekomen van eigenwaarde én het afdwingen van respect. Geldt trouwens voor beide geslachten.

Het schooltje is gevestigd aan de achterkant van het Gastenhuis. Het is er kraaknet en de kindjes, even kraaknet, kijken ons lief en wat verlegen aan. Het is juist tijd voor het middagmaal. Leuk om hen smakelijk te zien eten. Naast de kinderopvang is er ook nog een atelier muziek en huiswerkbegeleiding.

We keren terug naar onze "roots" dwz de micro-financiering. Bezoek aan het kantoor van Foundation Marco dat nauw samenwerkt met Acción Rural dat meer instaat voor technische bijstand en opleiding. Ook hier zijn giften noodzakelijk om alles voor de plaatselijke bevolking betaalbaar te houden. Dan volgt opnieuw het echte leven in de vorm van een bezoek aan een klant. Een bakkerij met winkel. Een bloeiende zaak dank zij de financiële en technische ondersteuning van bovenvernoemde organisaties. We maken het ganse proces mee en smullen later, gezellig gezeten op de stoep, van de versgebakken en gekochte koeken. Zo krijgen we ook wat krachten want door de hevige brandende zon zijn we "kapot in Guamote"

Toch nog wat naslenteren op deze boeiende markt en genieten van de kleurrijke mensen. Dan de telefoon thuis laten rinkelen, en vernemen dat alles ok is. Afscheid van Guamote en Karin. Ze wordt door Wim verwend met een cadeautje.

Te voet met al onze bagage op de rug, geladen als de mensen hier, het is voor iets een inleefreis, naar de bushalte. Plots een fikse regenbui. Duurt maar even. We slaan een babbeltje met een plaatselijke schone met een babytje bij haar. En wat vragen vrouwen aan elkaar? Heb je kinderen, hoe oud, hoeveel? Wel, zij is tweeëntwintig en heeft vijf kinderen. Heel gewoon. Ongeloof als ze hoort hoe de bevolkingspiramide bij ons is opgebouwd. We

hebben geluk, de ganse groep kan mee met dezelfde bus. De busrit naar Alausi duurt ongeveer een uur. Rustig naar buiten kijken en genieten van het landschap. Weer geluk, de bus stopt aan het hotel. Pakken sleuren is voorbij.

Het hotel Gampala is maar lap- en knutselwerk, zeker de electriciteit en het sanitair. Gegarandeerd onveilig. Als het elektrisch opgewarmde water door de douchekop sputtert daalt de lichtintensiteit van de enige lamp in de badruimte. Ook het bed van mijn kamergenote is een bezienswaardigheid. Planken, ijzerdraad en karton vormen de basis. Natuurlijk dat ze met rugpijn wakker werd. Behoort tot de inleefreis- romantiek. Het bergstadje zelf valt heus wel mee.

Vlug naar het treinstation van Alausi om de kaartjes voor de speciale treinrit van morgen te reserveren zodat we morgen zeker mee mogen op (letterlijk!) de trein. Louise voert de onderhandelingen tot een goed einde. We maken nog een gezonde vakantiewandeling in het kleine lieve stadje en bezoeken al wat monumentaal en gezellig is. De voorzitter beklimt het monument van San Pedro en gelijk voorzitters hoeven te doen, houdt van daarboven een redevoering voor zijn trouwe discipelen.

Onderweg vinden we een restaurantje. Lijkt wel gesloten, maar bij het aanbellen dan weer niet. Zo ineens elf klanten aan de deur, daarvoor kun je wel even iets doen. We onderhandelen aan de deur en bekomen een gemeenschappelijke menu tegen een deftige prijs en een deftig uur. Ze zullen de nodige inkopen doen en alles klaar maken. Afsproken!

Eerst een groot glas (of meerdere) lekker koele vloeistof want het is echt wel warm. We vleien ons als echte toeristen gezellig neer op een terrasje "Cevicheria Manabita", wat dat in hemelsnaam ook moge betekenen. Een nabijgelegen muziekstalletje speelt opwindende muziek. Zin om te dansen. Moeilijk. We kopen een ganse reeks CD's, hoofdzakelijk echte (gekopieerde) Ecuadoraanse muziek. Spotgoedkoop. Is wellicht niet zuiver op de graat (of is het op de noot), maar klinkt wel goed.

Het eten is klaar zoals afgesproken en valt qua smaak best mee. De bediening gebeurt in a hurry. In ijtempo wordt alles opgediend en weer afgeruimd. Tenminste als er voldoende bestek en glaswerk voorhanden is. Is echt niet evident. Maar het meisje dat ons bediend is wel zeer lief en doet haar best. Maakt veel goed. Nog wat wandelen en als afsluiter een cafeetje binnen. Is een soort saloon. We klauteren naar boven en trachten ons zo snel mogelijk neer te zetten want gezien het zeer lage plafond is zitten of gebukt staan de boodschap.

Onder het waakzame verlichte standbeeld van San Pedro, (de heilige Petrus met de hemelsleutels) dat hoog op de berg troont en de ganse stad over schouwt, gaan we slapen. Voor sommigen letterlijk te nemen want San Pedro kijkt recht hun kamer in. Braaf zijn hé jongens!

Dag 9: vrijdag 09/07/2004, klantenbezoek, Nariz del diablo

Het ontbijt wordt geserveerd in het aanpalende huis. Ging gisteren alles in een sneltempo, nu is het een slakkengangetjesgedoe. Tafel is zelfs nog niet gedekt en de eieren moeten nog gehaald bij overbuur en idem dito met het extra droog brood dat wij vragen. De bij voorbaat met allerhande

toespijs klaargemaakte sandwiches betrouwen we niet, vooral omdat nog een iemand wat “probleempjes” had.

Om 8u30 worden we ontvangen in het hypermoderne en kraaknette kantoor van Acción Rural. De werking wordt helder en klaar toegelicht. Hier worden ook verzekeringsproducten aangeboden, zodat in geval van bv. overlijden er geen terugbetalingsproblemen ontstaan. Dan mogen we weer op klantenbezoek. De eerste begunstigde is een dame die dank zij de hulp van Acción Rural een bloeiend CD-kraampje kon opstarten. We luisteren en kopen, vooral als blijvend aandenken een ganse reeks CD's. De tweede klant is een klein restaurantje, een soort snackbar. Hetzelfde boeiende verhaal. We worden getraakteerd op lekkere gebakken tortilla's. Ook hier wensen we de moedige ondernemers verder succes met hun zaak.

En dan super hoogtijd voor het avontuurlijkste van de ganse reis: de rit met het treintje naar Nariz del Diablo, de duivelsneus, hoog in de bergen of is het laag in de afgrond? Voor de eerste treinrit zijn we te laat, dus de volgende die vertrekt om 11.45 u. Geen nood. We wandelen nog even naar het hotel of wachten al babbelend en zwanzend in de zonnig hete zon op het pleintje voor het station. Het wemelt van toeristen. Dit is echt een der superattracties van Ecuador. De pretparken van bij ons lijken in vergelijking met dit zo kunstmatig opgefokt. Met ganse groepen komen ze speciaal naar Alausi afgezakt om dit te beleven. De rit duurt ongeveer 90 minuten en is inderdaad spectaculair. Zeker als je bovenop de trein geklauterd raakt. Lukt het niet bij de heenreis, dan wel bij de terugreis. Elk om beurt boven en binnen is het eerlijkst. Hoewel ook hier door oneerlijken gezeurd wordt. De zon brandt en de wind waait de niet vastgemaakte hoofddeksels af, dat hoort erbij. Weg, mijn zopas van een medereiziger gekregen groene pet met Palmbier reclame op! Het uitzicht op de diepe ravijnen, met bloemen en cactussen gegroeide bergen is prachtig. Prachtig is een onvoldoende woord om het mooie te beschrijven. Zodoende stopt hier de beschrijving en rest er alleen maar DOEN!

Na de emoties van de treinrit mogen we met pak en zak de “gewone” bus op naar Cuenca. De bus zit stampenvol, hoofdzakelijk toeristen die ook naar Cuenca, de mooiste koloniale stad van Ecuador reizen. De groep zit niet volledig bij elkaar. Maar in Irga Pirca, een andere toeristische pleister waar piramide ruines te bezichtigen zijn komt er changement in het decor en geraakt de groep weer samen. Ook deze busrit zal ongeveer vier uur duren. De grote afstanden nietwaar, 180 km. De ogen de kost geven aan het mooie wisselende landschap, de dorst lessen en de honger stillen met drie soorten gekochte koeken, bananen en appelsienen, dat is de leiddraad. Buiten moet het relatief koud zijn want de arbeiders aan de wegeniswerken zijn ingeduffeld met sjaal en muts. Enkel wat ogen zijn zichtbaar. Of is het als bescherming tegen stof en wegvliegende stenen bij het met de hamer kapotslaan van de te verwijderen betonlaag? Het is een vruchtbare streek, goede landbouwgrond. Een tweespan met ossen trekt een ploeg voort. Was bij ons 50 jaar geleden al een enorme rariteit. Langs de weg kraampjes met fruit en ook een draaispit. Neen niet kip aan het spit, maar cavia's, dé specialiteit van hier. Spijtig, we zijn er niet in geslaagd een restaurant te vinden met dit op het menu. Toch té Europees gedineerd? Naarmate we Cuenca naderen worden de huizen luxueuzer en groter. Een beetje “Spaanse

“ stijl. Typisch zijn de grote blauwe vaten op het dak. Het zijn waterreservoirs. Ja, in dit bergachtig gebied is ten allen tijde beschikbaar over voldoende drinkwater onder voldoende druk niet zo vanzelfsprekend als bij ons.

We geraken, mits de nodige sanitaire stops, veilig en wel in de drukke busterminal in Cuenca. Valiezen uit de bus, taxi binnen en en hop naar het Gran Hotel. Mooi, chic, romantisch, stijlvol hotel midden in de stad. De kamers zijn gelegen rondom een enorme groene overdekte binnentuin die dienst doet als eetruimte. De rood blauwe kleuren van de tafellakens geven het een Ecuadoraanse sfeer. De traditionele briefing krijgt een speciaal accent door de aanwezigheid van een professionele gidse voor twee dagen. Ik stel u even voor: Marcelle, afkomstig uit Antwerpen, gehuwd met een Ecuadoraan (ook gids), moeder van twee meisjes, al 14 jaar beroepsactief hier, een heel stuk van de wereld al afgezworven tot op walvissenjacht toe, vlot sprekend nederlands, engels, spaans, frans, duits.

Honger hebben we wel na deze avontuurlijke dag en het minimale ontbijt en middagmaal. Marcelle raadt ons een goed Ecuadoraans restaurant aan in het centrum van de stad: Raymipampa, una Tradición en Cuenca. Zoals vele Latijns-Amerikaanse steden vertoont ook deze stad een dambordstratenpatroon, recht aan, rechttoe, allemaal parallelle straten, loodrecht op elkaar, 100 m op 100 m. Vandaar ook de dubbele straatnamen bij het opgeven van een adres. Hier bv. General Torres y Gran Columbia. Is handig...ook om wat verloren te lopen zoals we zouden ondervinden bij het terugkeren na het avondmaal. Marcelle had gelijk. Het was een sympathiek restaurant met heel veel en heel lekker eten. Stampenvol toeristen (we ontmoeten er enkele Vlamingen) en ook heel wat Ecuadoranen zelf. Nog even nagenieten van de stijlvolle (postkoloniale stijl) gebouwen, romantisch verlicht, de slenterende wandelaars, het aanwezige orkestje in de kiosk in het stadspark, de zomerse vakantiesfeer. En dan de goede weldoende nacht.

Dag 10: zaterdag 10/07/2004, stadsbezoek Cuenca

Na het ontbijt onder de afhangende varens van de grote binnentuin, bestaande uit té straffe koffie en roerei vertrekken we voor een dagje koloniaal of is het post-koloniaal Cuenca onder leiding van de pientere gidse Marcelle. Gisterenavond zag ze ons slechts enkele minuten en zie ze kent ons allen nog bij naam. Cuenca (kom of rivierbed), een oude Incastad, is de derde grootste stad van Ecuador, maar echt wel de mooiste. Omdat het een echte wandelstad is, gebeurt onze “verovering” van de stad dus op wandelende wijze.

Toch eerst per taxi (drie stuks voor onze ganse bende, met telkens drie verschillende prijzen) de fabriek van Panamahoeden, “Homero Ortega P. y Hijos” bezoeken. Worden niet in Panama gemaakt maar in Zuid-Ecuador en noemen eigenlijk “sombrosos de paja toquilla”. Dit omdat ze volledig worden vervaardigd uit de vezels van de grote palmbladeren. Opnieuw leren we totaal onbekende dingen. Het ganse proces van bij de palmboom tot het moment dat de hoed op onze hoofden wordt gepast mogen we meemaken. Daar de fabriek op zaterdag niet draait wordt alles met veel zwier en enthousiaste kennis op praktische wijze door Marcelle gedemonstreerd.. Vele

groten der aarde, beroemde filmsterren, presidenten en presidentsvrouwen kochten hier hun sierlijke tooi. Zo doen ook velen onder ons. U bent gewaarschuwd beste lezer, misschien komt u hen (haar) ooit tegen op Vlaamse bodem. Met handtas én zilveren halsketting, want ook dat is in deze stad heel koopwaardig.

We aanschouwen de oude en de nieuwe kathedraal, luisteren even naar prachtige vioolmuziek in de kerk van het slotklooster, het Monasterio del Carmen de la Asunción, slenteren over de pleintjes en doorheen de koloniale straatjes, snuiven de geurende bloemengeur op die dwarrelt over de bloemenmarkt en raken vervoerd door de kleurenweelde van al die exotische bloemen. Fotograferen en filmen maar! Maar het meest plezante is het “gluren bij de burens”. We mogen enkele herenhuizen binnenin bezoeken. Prachtige binnentuinen, meubilair, decoratie, gaanderijen, soms zelfs een binnenhuiskapel. De inwoners van Cuenca zijn zeer gastvrij en als je het vraagt mag je meestal de veelal openstaande deuren of grote poorten binnengaan en kijken: dixit onze gids. En zo deden we ook.

Een hypermoderne pizzeria verleidt ons om hun kookkunst te ondergaan en hun 101 soorten ijscrème en taartjes te proeven. Lekker, gezellig. We krijgen vrijstelling van dienst en mogen de stad op eigen houtje bezoeken en winkelen zoveel ons hartje lust. Wat gebeurt, hoewel enkelen, doodmoe en geveld door maagkrampen, oorpijn en ander ongemak er in het rustige comfortabele hotel een slaapnamiddag van maken. No problem.

Om 19 u afspraak voor het avondmaal. Het wordt lekker eten in een kunstenaarsrestaurant, ‘t is te zeggen de muren hangen vol (namaak)schilderijen van beroemde en minder beroemde kunstenaars: Magritte, Gauguin... Als afsluiter van de dag nog een extra grote ijscrème of patéke in een stampvol maar aangenaam etablissement. Zoetigheden worden blijkbaar door elkeen op prijs gesteld.

Dag 11: Zondag 11/07/2004, Cajas

De dag waarop in Vlaanderen feest wordt gevierd wordt ingezet met ...koude melk. Neen, geen warme melk, enkel “leche caliente”. Normaal als je bedenkt dat het verse melk is die eerst artisanal thuis wordt gekookt zoals heel lang geleden ook bij ons gebeurde. Recht van de boerderij, zelf koken. En het dagelijkse roerei ontbreekt ook nu niet.

Om half tien vertrekken we samen met de gidse en nog vijf extra toeristen en een stampvol geladen minibusje naar het natuurgebied Cajas, iets minder dan twee uur ver. Voor we het park binnenstappen, stoppen we aan het enige restaurant dat er in de buurt is. Een lekkere warme thee van tijm en kruiden bereidt ons voor op de koude tocht. Is tevens goed tegen hoofdpijn veroorzaakt door de hoogte. Betalen en dan leveren we ons onderdanig over aan God’s mooie schepping.

Het grootste deel van dit nationale park van 29.000 ha ligt boven de 3500 m hoogte. We zijn dus wel nabij de evenaar maar zijn wat blij met sjaal, muts, dikke vest. Helemaal geen last van tropische hitte hier. Stevige schoenen zijn ook geen luxe want het is een vrij vochtig gebied met bergriivertjes waarover je ofwel springen moet ofwel heel natte voeten aan overhoudt. De rivier Rio Tomebamba die hier goedendag komt zeggen, wordt

als ruwwaterbron aangewend voor de bereiding van drinkwater voor de stad Cuenca en omgeving. De ongeveer 250 meren zijn ontstaan in de holten achtergelaten door de verdwenen gletsjers uit de ijstijd. De meren zijn een paradijs voor forelvisserij. We zullen na de wandeling van vier uur ons buikje vergasten op deze lekkernij, geserveerd in het restaurant van daarnet.

De bergen en heuvels zijn bedekt met lavasteen en vulkanische as. Het is hier immers een vulkanisch gebied. Nooit geziene bloemsoorten, planten, grassoorten. Het gras is keihard van structuur, als verdediging tegen koude en zeer veerkrachtig. Het is net of je loopt op kussentjes ipv op harde grond. Het is een heel dichte veerkrachtige plantenstructuur van 40-50 cm dikte met daaronder ofwel water ofwel lavarots. Dus veiligheidshalve nooit in de holtes in het grasperk trappen of je zit de dieperik in. De oorspronkelijke bewoners leefden in harmonie met de natuur. De wegen waren geïntegreerd in het landschap. De zachte hoeven van de lama's en alpaca's vernietigden het gras niet. De paardenhoeven en stenen en karren der Spaanse veroveraars trokken letterlijk sporen van vernieling door de natuur.

Er is weinig neerslag vandaag en ook de nevels zijn grotendeels opgelost. Dit gebied is eigenlijk een combinatie van nevelwoud en Paramo. Nevelwouden gelijken op regenwouden maar doordat ze gelegen zijn op hoogten tussen 1000 en 3500 m zijn ze heel dikwijls gehuld in de wolken, in nevels. De boomgroei is ook enigszins anders. Ze vertonen een zeer grillige structuur, geen rechte stammen maar een wirwar ongehoord en gelijken meer op struiken. Zijn ook volledig overdekt door korstmossen. Als je door zo'n Bosque de Quinoa wandelt is het net of je wandelt door het sprookjesbos van je kinderdromen, met prins en prinses inclusief, zo onwezenlijk mooi en uniek. Door de koude ingevolge de hoogte en de snijdende wind verdwijnen op de hoogste gedeelten van het park alle struiken en krijg je enkel gras en bloemen. Ligt in Europa de boomgrens op 1500 m en de plantengrens op 2000 m., hier op de evenaar is dat 2000 m hoger. De bloemen hebben eigenlijk geen stengel. Ze groeien heel dicht bij de grond (bij het water onder hen) en bloeien het ganse jaar door. Het weer is zeer wisselvallig en je krijgt hier per dag de vier seizoenen tegelijkertijd. We krijgen van de gidse Marcelle zoute lichtbruine snoepjes gemaakt van suikerrietsap. Is energierijk en goed voor de hoogteziekte.

Dieren komen we eigenlijk niet tegen. We vinden enkel tussen en struik een dood colibrietje en een enkele maar dan wel grote muis springt een (gillende) dame voor de voeten. De typische Andesdieren zijn een stuk uitgeroeid. Ze zijn zeldzaam de Lobo del Parámo, (een soort vos) en de grootste vogel ter wereld, de Andescondor. Deze vliegt tot op 6000 m hoogte, kan tot 7 kg wegen en heeft een vleugelwijdte van 3 meter. Een blijvende wandeling in een bewonderingwaardige onbekende natuur, dat is wat Cajas is geworden voor elk van ons. Mooi!

Moe en voldaan verlaten we het park en eten met reuzenhonger en smaak lekkere soep met veel "patat" erin en daarna natuurforel. Op de terugweg naar het hotel vertelt Marcelle honderduit over het leven in Ecuador. De zware strijd om het naakte bestaan, maar ook de vooruitgang en de hoop door beter en meer onderwijs. Onderweg haalt ze snel haar twee kindjes van 6 en 8 op en nodigt ze de ganse bende uit op de koffie bij haar thuis. Ongelooflijk de gastvrijheid van de Ecuadoraanse mensen.

Marcelle's koffie was lekker en ook de taart, haar als dank door de groep aangeboden. Reis- en andere ervaringen worden uitgewisseld. Met weemoed nemen we afscheid van haar, de twee kindjes, de zonnige bloementuin, de zuiderse ongedwongenheid en hartelijkheid.

Na een duchtige verfrissingbeurt wandelen we naar het (waarschijnlijk) sjiekste restaurant van de stad "Santa Lucia". We ontdekten het tijdens ons stadsbezoek gisteren. De centrale patio waar de tafels staan gedekt wordt geschraagd door metershoge houten zuilen en bijna even grote planten. Dit alles in een warme rustieke koloniale stijl. Na het sublieme avondmaal worden we zelfs uitgenodigd om het ganse huis, eigenlijk een hotel te bezichtigen. Bezichtigen? Neen bewonderen. Met een koninklijk gevoel (a thing of beauty is a joy forever) wandelen we huiswaarts en slapen hemels een laatste keer in het Gran Hotel.

Dag 12: maandag 12/07/2004, stadsbezoek Quito

Om 7 u stipt moeten we met pak en zak aan de receptie zijn. We mogen immers onze vlucht naar Quito niet missen. De ontbijttafel is zelfs nog niet gedekt. Geen nood. We steken de handen uit de mouwen en dekken zelf de tafels. Het personeel doet zijn best, maar een cursus organisatie en efficiëntie ware niet slecht. Om half acht arriveren de drie taxi's voor de luchthaven. Het inchecken vergt heel veel tijd en met tien minuten vertraging verlaten we Cuenca. De wolkenhemel is steeds prachtig, maar deze keer is er echt iets speciaals. We vliegen over vulkanisch gebied, over nog werkende vulkanen en zien tussen de gewone witte blauwe wolken plots een grijze rookpluim of hoe moet je zo iets noemen? Het doet me denken aan de foto's van de Hiroshima-bom, maar natuurlijk niet zo gevaarlijk. Ik film onmiddellijk en ook de fototoestellen van de medereizigers klikken de hoge wit/grijze wolkenkolom vast.

Na 45 minuten is het landingstijd. Nog een blik op de stad Quito. Opmerkelijk hoe de bergen de vorm van de stad bepalen. De vlakke is volgebouwd. De hellingen groen bebost. Alles verloopt voortreffelijk en dan met het gezamenlijk gehuurde busje naar het vertrouwde gastenhuis VIC. Op uitnodiging van Senora Maria del Pilar begeven we ons doorheen de drukke zonovergoten stad naar het Museo del Banco Central voor een twee uur durende rondleiding. Een vriendelijke Engelstalig sprekende gids geeft zijn deskundige uitleg over het Precolumbiaanse Ecuadoraanse land en volk dwz de periode vanaf 15.000 v C. tot 1534 na C. Maar ook de uitgebreide verzameling kunstvoorwerpen uit de koloniale periode evenzeer als deze uit de postkoloniale periode en de huidige moderne kunststromingen worden op een zeer didactische en aangename wijze toegelicht. Als dank voor het warme onthaal wordt haar een geschenkje overhandigd.

We zoeken een restaurantje en laten ons verleiden door een der vele typische, echte Ecuadoraanse eetgelegenheden, zo iets waar "deftige" toeristen niet zomaar zouden binnenstappen. We krijgen lekkere kippensoep, maar ... met een echte kippenpoot (je weet wel zo geelbeen met vel en drie tenen en nog een uitsteeksel). Dat is natuurlijk even wennen en vooral niet slikken. De gebraden kip die volgt is fijn van smaak. Is wellicht een echte scharrelkip zoals in grootmoeders tijd, gevoederd met echt eten en geen

vismeel of zo. Als dessert bestellen we vers gesneden ananas en papya. Hemels zoet.

De culturele stadswandeling gaat dan verder. Eerst een snel bezoek aan een telefoonwinkel zodat de thuissituatie wordt gepolst. We bezoeken de Basílica del Voto Nacional en (sommigen) klimmen hoog in de toren en zelfs tot buiten de toren! 78 m hoog. Magnifiek uitzicht over de stad gegarandeerd. De duurste en meest barokke kerk van Quito, La Compania moeten we zeker bewonderen. Buiten is het rijkelijk overdadig gesculpteerde zandsteen, binnenin is het al goud (700 kilo bladgoud) dat blinkt en het blinkt overal!

De groep splitst zich over de stad . Zo kan na het geleide bezoek elkeen zijn eigen weg gaan en zijn eigen interesses botvieren. Na wat zoeken wordt door enkelen onder ons, zij het in gespreide slagorde toch de Correos gevonden en kunnen de postkaarten worden verstuurd. Voor de overige bezienswaardigheden verwijs ik graag naar meer gespecialiseerde lectuur. Na de lange omzwervingen in de grote drukke stad bereiken we met een snelle en goedkope taxi opnieuw het VIC.

Na de tijdelijke scheiding volgt een rendez-vous in een Italiaans restaurant. De sfeer is perfect Europees-Italiaans, Tradición Mediterranea, una cosa nostra. Je zou haast vergeten waar je echt bent. Prima bediening en het eten (voor mij was het een dik tussenribstuk met cognac en paddestoelen) een streling voor het gehemelte. Nogmaals een internetgroet versturen vanuit het internetcafé dat op onze terugweg ligt en ook deze dag in Quito is er aan.

Dag 13: 13/07/2004, Otovalo, Mitad del Mundo

Na ons laatste écht ontbijt om 7u30 vertrekken we met de bus naar Otovalo, want vandaag is het koopjesdag. Onderweg geraken we zonder problemen door een controle van de wegpolitie. Was ooit anders toen onze chauffeur op weg naar Cajas een boete kreeg voor overdreven snelheid. De vele fruitstalletjes langsheen de weg verleiden ons tot het kopen van tien speciale groen geschubde vruchten, Chirimoya's. (2 dollar). Smaakt wat naar mispel. Het is hier de bloemenregio. Overal serres en serres vol met bloemen. Zal wel wat goedkoper zijn dan in ons koude landje. Kostprijs dertig rozen voor twee dollar.

Het is een zeer vruchtbaar landbouwgebied. Tijd dus om de oudste herenhoeve, hacienda, daterende uit 1587 en gelegen in Guachala te bezoeken. Rijke herenboer, prachtig complex, vakkundig en mooi gerestaureerd en onderhouden. Ja, rijk zijn en behoren tot de elite is altijd aangenaam. In welk jaargetal of op welke plaats op deze aardbol of welke elite (wereldlijke, financiële, militaire, economische, geestelijke, intellectuele...) heeft geen enkel belang.

Maar dit is en blijft een inleefreis dicht bij de plaatselijke bevolking. Daarom ook houden we onderweg halt aan een kleine bakkerij, bij gewone mensen. Zo kunnen we van dichtbij meemaken hoe gewone mensen elke dag opnieuw werken voor hun dagelijks brood (koeken). Hier letterlijk. Uit een enorme deeghoop worden door een hoop mensen op een razend snelle wijze kleine koekjes manueel gerold en in een oven omgetoverd tot een droge zoute

vette lekkernij. Modern geautomatiseerd bandwerk zou het niet sneller kunnen.

Nog een korte stop nabij een winkeltje-boerderijtje met lama en uitkijkpunt over de streek waar we ons alvast oefenen in het spel van kopen op afbieding. In groep kopen we een tiental panfluiten en dringen zo de prijs naar omlaag. Nog een foto en blik op het weidse berglandschap, de Laguna San Pablo en hop naar Otavalo, dé markt.

We zijn niet de enige kopers op het marktplein, Poncho Plaza genoemd. Vele bussen vol toeristen vinden hun weg naar hier. Omdat kopen een zeer ingewikkeld proces is en een uiting van de allerindividueelste emotie en expressie zijn we vrijgesteld van groepsdienst en mogen we zelfstandig tot 14 u rondlopen. Voor eten moeten we natuurlijk ook maar zelf zorgen. En er wordt wat afgekocht en afgeboden. Met wat komen ze de bus opgestapt? Sjaals, lamawol-pulls, kleurrijke pennenzakjes, enorme versierde kalabassen, muziekinstrumenten, panfluiten uit bamboehout, geldbeugeltjes, hangmatten.

Tevreden en uitgelaten, gelijk echte consumenten past vertrekken we naar het Parque Arqueológico de investigación Científica de Cochasquí, voor een bezoek aan de met gras begroeide piramides van 500 v C., tot 500 na C. De uitleg gebeurt in het Spaans door een rasechte Indiaan. Eerlijk gezegd, soms moeilijk te volgen al doen de Spaans kenners onder ons hun best om het te vertalen. Dit ongemak wordt grotendeels goedgemaakt door het prachtig uitzicht over de regio en de lama's die we kunnen bewonderen, evenals een plots in galop voorbij stormend wild paard. De uitstekende militaire, bouwkundige en sterrenkundige kennis en religieuze geplogenheden van de Precolumbiaanse indianen wordt verder toegelicht in het bijhorende museumpje.

Super hoogtijd nu voor het laatste doelwit van onze reis: het midden van de wereld, een twintigtal km boven Quito. Een absolute must voor toeristen. Mensen houden nu eenmaal van symboolplaatsen en ja het midden van de wereld, de evenaar is zo'n plaats. Al is die plaats een lijn van 40.000 km lang. Hier in Ecuador werd op die plaats werd een monumentaal monument (zijn er andere?) opgericht, met langsheen de brede laan die masjestueus leidt naar het ontdekte evenaarpunt de borstbeelden van de ontdekkers uit 1736. Het gekke of het dwaze is, dat het dan nog foutief is. Het echte midden ligt 8 km verder en is slechts gemarkeerd door een kleine minimaal "wereldbolletje". Maar ja, het is och zo menselijk dat moeilijke om fouten toe te geven. Menselijk evenzeer het vrolijke kindergedoe van de volwassenen, met ofwel een been zuid en een been noord ofwel pogend recht op de rode markeerlijn te blijven lopen. En maar kiekjes nemen!

De avond valt in snel tempo neer als we doorheen stinkende uitlaatgassen Quito binnenrijden. Ja, aan een der controleposten bij de betalende autopista droegen de kassiersters stofmaskers (zouden het niet beter zuurstofmaskers zijn?) voor hun mond.

Na een uur valiezen pakken hebben we er onze buik van vol en onze maag leeg. Tiempo para la cena ultima en Ecuador. Om 19u30 schuiven we de voeten onder tafel bij een Zwitserse uitbater van een kraaknet, dromerig, meertalig (Frans, Duits, Engels, Spaans) restaurant. Eerst wordt het lekkere eten opgefleurd door een jonge onverzorgde muzikant die snel wat liedjes

speelt. Dan komt een oudere deftige heer die stijlvol een harp bespeeld en daarmee alle harten veroverd en enkele beentjes danspasjes doet zetten.

We voelen ons jong en jeugdig en beginnen allerhande studentenliedjes te zingen. Een ware potpourrie, een mengelmoes van talen en inhouden. Maar plezant dat vast en zeker. Een waardig afscheid van een mooi land.

Dag 14 en 15: woensdag en donderdag 14 en 15/07/04, terugvlucht

Om 4 uur uit de veren want we mogen/moeten naar huis toe gaan. Gepakt en gezakt wachten we op het bestelde minibusje. Busje komt zo. Niks van. Dan maar de alom tegenwoordige gele taxi's besteld. Drie stuks. Veel speciaal of uniek nieuws valt er verder niet meer te vertellen. De terugreis is een omgekeerde copie van de heenreis. Dat betekent over een tijdspanne van ongeveer 25 uur: wachten, valiezen sleuren, onophoudelijke controle van documenten, bagage en lijfonderzoek, opstijgen, landen, opstijgen, landen, maaltijden nuttigen, een pint van 6,2 USD (!) drinken in een bar op de luchthaven van Newark, opstijgen, proberen een uiltje te vangen op 10.000m hoogte, trachten wijs te geraken uit het juiste uur en bijhorende dag, landen en vooral...afscheid nemen van de groep. Aan allen, over alle wereld- en andere grenzen heen, tot ziens en zéér hartelijk dank voor dit prachtig stukje écht leven.

Nabeschouwing

**Terug thuis
droom ik van Ecuador
want zie
zo vlak dit land
zonder sneeuwbergen
grijs, grauw zijn lucht
en zijn mensen
zonder rode poncho en wijdblauwe rokken
zo keurig netjes
de kasten van huizen**

**met het strikt groene gazon.
Ver weg de zwarte moddervarkentjes
de soep met kippenpoot
de mannen kromgebogen onder sprokkelhout
de zogende moeders omstuwd
met kinderen met kinderen met kinderen.
De snelle pendeltrein
zjoeft me naar de ratrace
van gecontroleerde productiviteit en flexibiliteit
vergetend
dat ginds héél hoog boven de evenaar
in een eeuwigdurend sprookjesbos
bloemen bloeien
en mensen duizendvoudig zorgen
met slechts één enkle hoop
morgen léven.**

Niet óverleven.

1-15 juli 2004

Nera Redant

BRS-clublid